

1. Czy wymagane jest przygotowanie deklaracji zgodności jak w Państwa wzorze, aby spełnić wymagania Rozporządzenia czy należy przedstawić inne wymagane dokumenty?

W przypadku wykazywania zgodności przy zastosowaniu deklaracji, wymagane jest dostosowanie jej treści do wzoru będącego załącznikiem dokumentu „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych” zamieszczonym na stronie internetowej PTPiREE. **Od 1-go lipca 2020 roku**, w przypadku składania deklaracji zgodności w miejsce certyfikatu, co dopuszczono w okresie przejściowym, **należy stosować deklaracje, zgodnie ze wzorcem stanowiącym załącznik do dokumentu „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych”, dostępnym na stronie PTPiREE.**

Jednocześnie zwracamy uwagę, że proces przyłączania wszystkich PGM do sieci i obowiązki Właściciela zakładu wytwarzania w tym procesie zostały opisane w dokumencie „Procedura pozwolenia na użytkowanie dla modułów wytwarzania typu B o mocy maksymalnej od 0,2 MW do 10,0 MW oraz typu C o mocy maksymalnej od 10,0 MW do 75,0 MW, przyłączanych do sieci na napięciu poniżej 110 kV” dostępnym na stronach właściwego OSD.

2. Kto może być wystawcą deklaracji zgodności? Producent urządzenia czy też inwestor lub wykonawca bazując na deklaracji producenta może również taką deklarację sporządzić?

Norma PN-EN/ISO/IEC 17050-1 posługuje się pojęciem „deklaracja zgodności składana przez dostawcę”, sama nie definiuje pojęcia dostawcy. Biorąc pod uwagę zapisy art. 4 pkt. 6 Ustawy z 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku Dz. U. z 2019 poz. 544 z późniejszymi zmianami **deklaracja zgodności jest oświadczeniem producenta, instalatora lub ich upoważnionego przedstawiciela albo prywatnego importera**, na ich wyłączną odpowiedzialność, że wyrób jest zgodny z wymaganiami. Deklaracje wystawione przez ww. podmioty będą na podstawie zapisów pow. ustawy przez operatorów systemu honorowane ale w przypadku seryjnie i masowo wytwarzanych produktów, najważniejszym podmiotem do ich wystawiania jest producent urządzenia.

3. Czy w przypadku braku deklaracji własnej (inny producent) przewidziana jest jakaś procedura na okres przejściowy (np. budowa nie została skończona przed wejściem w życie okresu przejściowego)?

Możliwe alternatywne sposoby potwierdzenia spełnienia wymagań w miejsce certyfikatu zostały określone w pkt 11 dokumentu „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych”. Zgodnie z pkt. 11 ppkt 2 ww. dokumentu **dopuszcza się alternatywnie wykonanie testów zgodności i symulacji zgodności**, określonych w Rozporządzeniu Komisji (UE) 631/2016 z 14 kwietnia 2016 r.

Dodatkowo, zależnie od typu PGM oraz zdolności, dla potwierdzenia której wymaga się przedłożenia certyfikatu, dopuszczono w niektórych przypadkach, za zgodą właściwego operatora, w miejsce dostarczenia certyfikatu wykonanie testów zgodności, także po upływie okresu przejściowego np. patrz zdolność LFSM-O dla PPM typu A i B.

4. Kto nadaje numer deklaracji? Czy dla poszczególnych falowników ma być taki sam nr deklaracji?

Zgodnie z pkt 6.1 normy IEC 17050-1 Wystawca zapewnia aby deklaracja zawierała wszelkie niezbędne informacje, w tym także jednoznaczną identyfikację deklaracji zgodności (nr deklaracji). **Numer deklaracji zatem powinien określić Wystawca deklaracji.** Nr jest przypisany do deklaracji, nie do typu falowników.

5. Co oznacza przedmiot deklaracji w opublikowanym wzorcu- czy dotyczy to tylko typu falownika czy także wersji oprogramowania? W p

Zgodnie z pkt. 6.1 normy IEC 17050-1 Wystawca zapewnia, aby deklaracja zawierała wszelkie niezbędne informacje, w tym także jednoznaczną identyfikację przedmiotu deklaracji zgodności. Jeżeli

cechy przedmiotu deklaracji zależne są od oprogramowania, należy to oprogramowanie zidentyfikować w opisie przedmiotu deklaracji. Jeżeli dane urządzenie może spełnić wymagania przywołane w dokumentach wyspecyfikowanych w pkt 4 wyłącznie w określonej konfiguracji (we współpracy z innymi, konkretnymi komponentami wykorzystywanymi przy instalacji), taką konfigurację należy zidentyfikować.

6. **Jak należy rozumieć punkt 5 deklaracji zgodności w opublikowanym wzorcu-, tj. listę wymagań, których ww. przedmiot deklaracji nie spełnia.**

Wystawiając deklarację zgodności na dany przedmiot deklaracji, Wystawca deklaruje zgodność, co do zasady, ze wszystkimi wymaganiami zawartymi w dokumentach przywołanych w pkt. 4. W przypadku, gdy z powodów technologicznych, wynikających z naturalnych cech technologii istnieje pewne wymaganie ze zbioru wymagań przywołanych w dokumentach w pkt 4, które przedmiot deklaracji nie może spełnić, w pkt 5 Wystawca deklaracji powinien te wymagania, jawnie wyspecyfikować.

7. **Kto może być wystawcą deklaracji zgodności? Czy zamiast deklaracji zgodności można zostać przedstawiony certyfikat na zgodność z normą EN 50549?**

Biorąc pod uwagę istotę Deklaracji zgodności, jej cel i zastosowanie najwłaściwszym podmiotem dla seryjnie produkowanych urządzeń jest producent i takie rozwiązanie jest rekomendowane do stosowania. Z formalnego punktu widzenia norma PN-EN/ISO/IEC 17050-1 posługuje się pojęciem „deklaracja zgodności składana przez dostawcę”, sama nie definiuje pojęcia dostawcy. Biorąc pod uwagę zapisy art. 4 pkt. 6 Ustawy z 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku Dz. U. z 2019 poz. 544 z późniejszymi zmianami deklaracja zgodności jest oświadczeniem producenta, instalatora lub ich upoważnionego przedstawiciela albo prywatnego importera, na ich wyłączną odpowiedzialność, że wyrób jest zgodny z wymaganiami. Deklaracje wystawione przez ww. podmioty będą na podstawie zapisów pow. ustawy przez operatorów systemu honorowane ale w przypadku seryjnie i masowo wytwarzanych produktów, najwłaściwszym podmiotem do ich wystawiania jest producent urządzenia.

Obowiązek dostarczenia certyfikatów (w okresie przejściowym deklaracji zgodności) potwierdzającymi zgodność modułu wytwarzania energii z wymaganiami Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/631 (kodeks NC RfG) jest niezależny od dostarczenia certyfikatu na zgodność z normą EN 50549, który może być dokumentem dodatkowym dostarczanym przez producenta, jako załącznik do deklaracji zgodności.

8. **Czy badania symulacyjne na modelu całej instalacji PPM, o których mowa w punkcie 7 dokumentu „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych” dotyczącym sprawdzania zdolności do FRT PPM typu B C i D muszą być przeprowadzane w ramach procesu certyfikacji czy też mogą być wykonane przez Właściciela Zakładu Wytwarzania, w ramach procesu wydawania dokumentu ION, zgodnie z art. 35 ust. 3. pkt e.**

Dopuszcza się, aby badania symulacyjne na modelu dla całej instalacji PPM potwierdzające zdolność PPM do FRT były wykonywane przez Właściciela Zakładu Wytwarzania, w ramach procesu wydawania dokumentu ION, zgodnie z art. 35 ust. 3. pkt e. kodeksu NC RfG.

9. Zgodnie z pkt 4 dokumentu „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych” w ramach weryfikacji spełnienia wymagań w procesie certyfikacji, rzeczywiste badania pomiarowe mogą być uzupełnione badaniami na modelach zwalidowanych. Czy określono w jaki sposób należy dokonać walidacji takich modeli? Czy w tym procesie można wykorzystywać modele typu „blackbox” dostarczone przez producenta urządzeń?

Odpowiedzialność za właściwą walidację modeli ponosi jednostka certyfikująca i ona określa, w programie certyfikacji, zarówno standard modelu oraz metody walidacji modelu, wykorzystywanego w procesie certyfikacji. Obecnie nie określono metody walidacji, rekomenduje się wykorzystanie uznanych standardów dot. walidacji (np. FGW TG4). Niezależnie od powyższego, zwracamy uwagę, że zgodnie z „Wymogami ogólnego stosowania”, modele dostarczane, zgodnie z art. 15 ust. 6 pkt c kodeksu NC RfG, przez Właściciela Zakładu Wytwarzania do właściwego operatora systemu muszą być zgodne ze standardem CGMES.

10. Czy modele symulacyjne, które Właściciel Zakładu Wytwarzania ma zapewnić, zgodnie z art. 15 ust. 6 pkt c kodeksu NC RfG i dostarczyć do właściwego operatora systemu, mają być weryfikowane i walidowane przez jednostkę certyfikującą?

Za dostarczenie modeli symulacyjnych (w wymaganym standardzie CGMES, zgodnie z „Wymogami ogólnego stosowania”) odpowiada Właściciel Zakładu Wytwarzania. Nie jest wymagane, aby modele te były walidowane przez firmę certyfikującą. Wymaga się, aby w procesie walidacji modeli wykorzystywać wyniki testów zgodności, które są wykonywane w zakresie wymaganym zapisami kodeksu NC RfG. Zadanie to może wykonać podmiot trzeci, na mocy umowy zawartej z Właścicielem Zakładu Wytwarzania.

11. Czy w ramach weryfikacji spełnienia wymagań PGM w procesie certyfikacji, dopuszcza się wykorzystanie metod i zakresu testowania określonego przez operatorów systemu w dokumencie „Procedury testowania modułów wytwarzania energii wraz z podziałem obowiązków między właścicielem zakładu wytwarzania energii a operatorem systemu na potrzeby testów”? Czy można ten dokument przywołać w programie certyfikacji?

Tak, w procesie certyfikacji, dopuszcza się wykorzystanie metod i zakresu testowania określonego przez operatorów systemu w dokumencie „Procedury testowania modułów wytwarzania energii wraz z podziałem obowiązków między właścicielem zakładu wytwarzania energii a operatorem systemu na potrzeby testów”, w szczególności w zakresie nowych wymagań, który wprowadził kodeks NC RfG np. LFSM. Można ten dokument przywołać w programie certyfikacji.

12. Czy w ramach weryfikacji spełnienia wymagań PGM w procesie certyfikacji, zdolność do generacji szybkiego prądu zwarciovego może być potwierdzona certyfikatem na podstawie badania jednostki modułu parku energii? Czy wymagane jest potwierdzenie tej zdolności dla całej instalacji PPM w punkcie jej przyłączenia do systemu?

Zgodnie z art. 20 ust. 2 pkt b(i) PPM musi mieć zdolność do zasilenia szybkim prądem zwarciovym albo w punkcie przyłączenia, albo na zaciskach poszczególnych jednostek modułu wytwarzania. Zatem w takim przypadku dopuścić należy obydwie metody sprawdzenia tej zdolności – z wykorzystaniem modelu całej instalacji PPM lub bez, zależnie od sposobu implementacji wymagania na poziomie obiektu. Analogiczne rozstrzygnięcie należy przyjąć dla weryfikacji wymagania pozwarciovego odtworzenia mocy czynnej.

13. Czy zostanie opublikowana metodologia certyfikacji z planami testów i kryteriami akceptacji?

PTPIREE opracowało wytyczne do programów certyfikacji na podstawie których firmy certyfikujące powinny opracować programy certyfikacji. W ramach tego dokumentu, powinny znaleźć się m.in. szczegółowe metody weryfikacji spełnienia wymogów wraz z kryteriami oceny.

Na chwilę obecną nie przewidujemy uzupełniania/doprecyzowania dokumentu „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych” o niniejsze zagadnienia.

14. Czy certyfikaty dotyczące zakresu częstotliwości oraz wytrzymałości na RoCoF (szybkość zmian częstotliwości df/dt) mogą być zastąpione deklaracjami producenta po okresie przejściowym?

Nie przewidujemy zastąpienia certyfikatu w tym zakresie deklaracją zgodności. Podstawą powinny być pomiary fizyczne, względnie uzupełnione badaniami na modelach.

15. Czy model wykorzystany w procesie certyfikacji do sprawdzenia spełnienia wymagań musi być zgodny ze standardem CGMES, który został określony w „Wymogach ogólnego stosowania”?

Nie, model wykorzystany w procesie certyfikacji do sprawdzenia spełnienia wymagań nie musi być zgodny ze standardem CGMES, który został określony w „Wymogach ogólnego stosowania” wynikających z Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci (NC RfG). Poniżej wskazany jest schemat wykorzystania modeli wynikający z kodeksu sieci NC RfG.

Badania na modelach, wykonywane jako uzupełnienie badań pomiarowych w procesie certyfikacji mogą być wykonywane na dowolnym/adekwatnym modelu, zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w programie certyfikacji, opracowanym przez jednostkę certyfikującą. Możliwe jest zastosowanie np. modelu typu Blackbox zwalidowanego zgodnie z wypracowanymi przez firmę certyfikującą procedurami.

Symulacje zgodności, które mają być wykonywane przez wytwórcę w zakresie określonym w rozdziałach 5, 6, 7 NC RfG (od art. 51 do art. 57) - nie określa się na jakim modelu te symulacje zgodności mają zostać wykonane. Dlatego w tym procesie dopuszcza się wykorzystanie modeli symulacyjnych od producenta typu Blackbox. Nie musi to być model zgodny ze standardem CGMES, co nie zwalnia z obowiązku walidacji modeli CGMES dostarczonych w trybie, określonym w pkt 3.

Modele dostarczane do OSP/OSD przez właścicieli PGM typu C i D, w trybie art. 15.6(c)NC RfG – zgodnie z „Wymogami ogólnego stosowania”, powinny być zgodne z CGMES, o ile nie uzgodniono inaczej. Właściciel zakładu wytwarzania energii na podstawie pomiarów z testów zgodności dokonuje walidacji modeli symulacyjnych dostarczanych w standardzie CGMES.

16. Na jakim etapie przyłączania instalacji wytwórczej mają być przedłożone certyfikaty? Czy data zawarcia umowy przyłączeniowej lub jej aneksowanie wpływa na obowiązek dostarczenia certyfikatu?

W zależności od typu MWE certyfikat ma być przedłożony, jak określono poniżej:

- Dla MWE typu A – na etapie przedkładania dokumentu instalacji
- Dla MWE typu B i C – na etapie przedkładania dokumentu PGMD
- Dla MWE typu D - na etapie ubiegania się o dokument ION

Data zawarcia Umowy Przyłączeniowej czy też aneksu nie przesądza o obowiązku dostarczenia certyfikatu w procesie przyłączania Modułu Wytwarzania do Sieci, z zastrzeżeniem, że nie jest ten MWE zakwalifikowanym jako istniejący, na podstawie art. 4 ust. 2b NC RfG. Istniejące MWE nie podlegają zapisom kodeksu NC RfG.

17. Które dokładnie urządzenia wchodzące w skład instalacji PPM trzeba certyfikować np. dla farmy fotowoltaicznej?

W dokumencie „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych”, nie określono, które komponenty mają podlegać

testowaniu. Testowi/sprawdzeniu podlegają Komponenty Podlegające Testowaniu, tzw. KPT – czyli pojedynczy lub zestaw komponentów odpowiedzialnych za spełnienie danego wymogu podlegającemu sprawdzeniu. Zestaw ten jest różny zależnie od technologii, w kompetencjach firmy certyfikującej jest wiarygodne i rzetelne ich określenie, tak aby ich dobór nie wpływał negatywnie na wiarygodność oceny i wynik testu.

18. Czy są akceptowane certyfikaty wydawane przez zagraniczne jednostki certyfikujące?

Tak są akceptowane certyfikaty wydawane przez zagraniczne jednostki certyfikujące, pod warunkiem, że:

- Jednostka certyfikująca potwierdza zgodność z wymogami kodeksu NC RfG oraz „Wymogami ogólnego stosowania” wynikającymi z Rozporządzenia Komisji (UE) 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci (NC RfG) , **opracowanymi na podstawie art. 7 ust. 1 NC RfG i zatwierdzonymi przez Prezesa URE**
- Przyjęty przez jednostkę certyfikującą program certyfikacji jest zgodny z wytycznymi zawartymi w dokumencie „Warunki i procedury wykorzystania certyfikatów w procesie przyłączania modułów wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznych”

Powyższe ma być potwierdzone przez Jednostkę Akredytującą (w rozumieniu Rozporządzenia nr 765/2008 ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji) w procesie uzyskiwania akredytacji.

19. Czy akceptowana jest certyfikacja komponentów tylko w zakresie wymogów określonych dla określonego typu MWE, np. w zakresie dla dla PPM typu A?

Tak, można wystawiać certyfikat tylko dla grupy wymagań określonych dla danego typu MWE np. dla PPM typu A. Musi to być jednoznacznie wskazane na certyfikacie. Tego typu komponent nie będzie mógł być wykorzystany w instalacji PPM typu B gdzie dodatkowo wymaga się certyfikacji również zdolności do FRT.

20. Czy wymaganie dotyczące nazwy certyfikatu „certyfikat zgodności” jest bezwzględnie wiążące czy też dopuszczona jest nazwa „certyfikat typu” (ang. *type certificate*) powszechnie używane w procesie akredytacji, bazujące na badaniach typu, przywołanych przez Państwa dokumencie „warunki i procedury wykorzystania certyfikatów? Czy po okresie przejściowym akceptowany będzie dokument „deklaracja zgodności” (ang. *statement of conformity*), który również występuje w nomenklaturze certyfikacyjnej?

Biorąc pod uwagę istniejącą praktykę i stosowaną nomenklaturę pojęciowa dokument o nazwie **certyfikat typu** zamiast *certyfikat zgodności*, będzie akceptowany, pod warunkiem, że certyfikat typu jest certyfikatem zgodności wystawianym na podstawie badań typu danego komponentu i/lub sprzętu. Niezależnie od przyjętej nazwy, certyfikat ma być zgodny z definicją zawartą w kodeksie NC RfG i dokumentami związanymi.

Deklaracja zgodności (np. ang. *statement of conformity* lub *declaration of of conformity*) w jakiegokolwiek formie po 31 lipca 2021 r. nie będzie akceptowana.

21. Czy w ramach procesu certyfikacji wymagane jest opracowanie i dostarczenie zwalidowanego modelu całej instalacji wytwórczej w odniesieniu do zdolności do FRT oraz pozwarciowego odtworzenia mocy na potrzeby dalszego jej wykorzystania przez właściciela zakładu wytwarzania energii na potrzeby realizacji symulacji zgodności, zgodnie zrt..54 Rozporządzenia Komisji (UE) 631/2016.

Zwalidowane modele mogą, ale nie muszą być wykorzystywane w procesie certyfikowania do weryfikacji spełnienia wymogów, podstawą są badania pomiarowe wielkości fizycznych. Jednostka certyfikująca nie ma obowiązku weryfikacji spełnienia wymagań poprzez badania symulacyjne na

modelach zwalidowanych całego PPM. Tym samym nie ma obowiązku ich sporządzenia i przekazywania do właściciela zakładu wytwarzania. W odniesieniu do powyżej przywołanych wymagań nie jest wymagana certyfikacja całego PPM, o ile właściciel instalacji wytwórczej nie określił tego inaczej w umowie dwustronnej pomiędzy nim a jednostką certyfikującą.